

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De ritu baptismi. 10

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

heretici qui in Trinitatis nomine minimè baptizabant, sicut sunt Bonosiani & Cataphrygæ (qui scilicet idem sentiebant cum Paulianis) quia & illi Christum Deum non credunt; (existimantes, ipsum scilicet esse purum hominem) & isti (scilicet Cataphrygæ) Spiritum sanctum peruerso sensu esse quemdam prauum hominem, Montanum scilicet, credunt: tales cum ad sanctam Ecclesiam veniunt, baptizantur: quia baptisma non fuit, quod in errore positi in sanctæ Trinitatis nomine minimè perceperunt. Sed sicut in regulis Ecclesiasticis † dicitur, Si qui apud illos hereticos baptizati sunt, qui in sanctæ Trinitatis confessione baptizabant, & veniunt ad catholicam fidem, recipiantur vt baptizati.

*De eccle.
dog. c. 52.
som. 1. in
Aug. &
de cõf. d.
4. c. 42. &
c. 27.
† in De-
cr. lib. 2.
tit. 41. de
baptis. &
eius effe-
ctib. c. De
quibus, est
c. 2. & de
cõf. d. 4.
109. 110.
111. &
112.*

Ad quartum dicendum, quod sicut dicit Decret. Alexan. iij. † De quibus dubium est an baptizati fuerint, baptizentur his verbis præmissis, Si baptizatus es, ego non te baptizo: sed si nondum baptizatus es, ego te baptizo, &c. Non enim videtur iterari quod nescitur esse factum.

Ad quintum dicendum, quod vtrumque sacramentum, scilicet baptismi & eucharistiæ, est representatiuum Dominicæ mortis & passionis: aliter tamen & aliter. Nam in baptismo commemoratur mors Christi, in quantum homo Christo commoritur, & in nouam vitam regeneratur. Sed in Sacramento eucharistiæ commemoratur mors Christi, in quantum ipse Christus passus exhibetur nobis quasi paschale conuiuium: secundum illud 1. Cor. 5: Pascha nostrum immolatus est Christus: itaque epulemur. Et quia homo semel nascitur, multotiens autem cibatur: semel tantum datur baptismus, multotiens autem eucharistia.

ARTIC. X.

Vtrum ritus, quo ecclesia in baptizando utitur, sit conueniens?

373
4. d. 2. q.
1. a. 3. ad
7. & d. 6.
9. 2. ar. 1.
4. 3.

AD decimum sic proceditur. Videtur, quod non sit conueniens ritus, quo ecclesia utitur in bap-
pti-

ptizando. Vt enim dicit Chrysoſt. † numquam aqua † refertur
 baptiſmi purgare peccata credentium poſſet, niſi ta- de confec.
 ſtu Domini corporis ſanctificata fuiſſet. Hoc au- d. 4. c. 19.
 tem factum fuit in baptiſmo Chriſti, qui celebratur
 in feſto Epiphaniæ. Ergo magis deberet celebrari ſo-
 lemnis baptiſmus in feſto Epiphaniæ, quam in vigilia
 Paſchæ, & in vigilia Pentecoſtes.

¶ 2 Præterea, Ad idem ſacramentum non vide-
 tur pertinere diuerſarum materiarum uſus. Sed ad
 baptiſmum pertinet ablutio aquæ. Inconuenienter
 igitur ille qui baptizatur, bis inungitur oleo ſancto:
 primum in pectore, deinde inter ſcapulas, & tertio
 chriſmate in vertice.

¶ 3 Præterea, In Chriſto Ieſu non eſt maſculus
 neque fœmina, Barbarus, & Scythæ; & eadem ratio-
 ne nec aliqua aliæ huiuſmodi differentiæ. Multo igitur
 minus diuerſitas veſtium aliquid operatur in fide
 Chriſti. Inconuenienter igitur baptizatis traditur
 candida veſtis.

¶ 4 Præterea, Sine huiuſmodi obſeruantijs po-
 teſt baptiſmus celebrari. Hæc igitur quæ dicta ſunt,
 videntur eſſe ſuperflua, & ita inconuenienter ab ec-
 cleſia inſtituta eſſe in ritu baptiſmi.

SED contra eſt, quod eccleſia regitur Spiritu
 ſancto, qui nihil inordinatum operatur.

RESPONDEO dicendum, quod in ſacramen-
 to baptiſmi aliquid agitur, quod eſt de neceſſitate
 ſacramenti, & aliquid eſt quod ad quamdam ſo-
 lemnitatem ſacramenti pertinet. De neceſſitate qui-
 dem ſacramenti eſt forma, quæ designat principalem
 cauſam ſacramenti: & miniſter, qui eſt cauſa inſtru-
 mentalis: & uſus materiæ, ſcilicet ablutio in aqua,
 quæ designat principalem ſacramenti effectum.
 Cætera verò omnia, quæ in ritu baptizandi obſer-
 uat Eccleſia, magis pertinent ad quamdam ſolemnita-
 tem ſacramenti. Quæ quidem adhibentur ſacramen-
 to propter tria. Primo quidem ad excitandam de-
 uotionem fidelium, & reuerentiam ad ſacramentum.

Si

Si enim simpliciter fieret ablutio in aqua, absque solemnitate, de facili ab aliquibus æstimaretur, quasi quædam communis ablutio. Secundo, ad fidelium instructionem. Simples enim, qui literis non erudiuntur, oportet erudire per aliqua sensibilia signa: pura, per picuras, & aliqua huiusmodi. Et per hunc modum per ea, quæ in sacramentis aguntur, vel instruuntur, vel sollicitantur ad quærendum de his quæ per huiusmodi sensibilia signa significantur. Et ideo quia præter principalem sacramenti effectum, oportet quædam alia scire circa baptismum, conueniens fuit, ut etiam quibusdam exterioribus signis repræsentarentur. Tertio, quia per orationes & benedictiones, & alia huiusmodi, cohibetur vis dæmonis ab impedimento sacramentalis effectus.

ar. 2. hu-
ius q. 6
9.39.4.3

Ad primum ergo dicendum, quod Christus in Epiphania baptizatus est baptismo Ioannis: ut supra dictum est *. Quo quidem baptismo non baptizantur fideles, sed potius baptismo Christi. Qui quidem habet efficaciam ex passione Christi (secundum illud Rom. 6. Quicumque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus), & ex Spiritu sancto: secundum illud Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, &c. & ideo sollemnis baptismus agitur in Ecclesia, & in vigilia Paschæ, quando fit commemoratio Dominicæ sepulturæ, & resurrectionis eiusdem (propter quod & Dominus post resurrectionem, præceptum de baptismo discipulis dedit, ut habetur Matt. ultimo) & in vigilia Pentecostes quando incipit celebrari sollemnitatis Spiritus sancti. Vnde & Apostoli leguntur ipso die Pentecostes, quo Spiritum sanctum receperant, tria millia hominum baptizasse.

Ad secundum dicendum, quod usus aquæ adhibetur in baptismo quasi pertinens ad substantiam sacramenti: sed usus olei vel chrisimatis adhibetur ad quamdam sollemnitatem. Nam primo baptizandus

dus inungitur oleo sancto, & in pectore & in scapulis, quasi athleta Dei, vt Ambros. dicit * in lib. de Sacramentis: sicut pugiles inungi consueuerunt. Vnde sicut Innocentius dicit in quadam Decret. † de sacra vngtione, Baptizandus in pectore inungitur, vt per sancti Spiritus donum, abijciat errorem & ignorantiam, & fidem rectam suscipiat, quia iustus ex fide viuuit. Inter scapulas autem inungitur, vt per Spiritus sancti gratiam excutiat negligentiam, & torporem, & bonam operationem exerceat, quia fides sine operibus mortua est: vt per fidei sacramentum, sit munditia cogitationum in pectore, & per operis exercitium fortitudo laborum in scapulis. Post baptismum verò (vt Rabanus dicit *) statim signatur in cerebro a presbytero cum sacro chrismate, sequente simul & oratione, vt Christi regni particeps fiat, & a Christo Christianus possit vocari. Vel sicut Ambros. dicit †, Vnguentum super caput effunditur, quia sensus sapientis in capite eius: vt scilicet sit paratus omni petenti, de fide reddere rationem.

Ad tertium dicendum, quòd vestis illa candida traditur baptizato, non quidem ea ratione, quòd non liceat ei alijs vestibus vti: sed in signum * gloriose resurrectionis †, ad quam homines per baptismum regenerantur; & ad significandam puritatem vitæ, quam debent post baptismum obseruare: secundum illud Roman. 6. In nouitate vitæ ambulemus.

Ad quartum dicendum, quòd ea quæ pertinent ad solemnitatem sacramenti, etsi non sint de necessitate sacramenti, non tamen sunt superflua: quia sunt ad bene esse sacramenti, vt dictum est †.

ARTIC. XI.

Vtrum conuenienter describantur tria baptismata?

AD vndecimum sic proceditur. Videtur, quòd inconuenienter describatur tria baptismata, scilicet Tertia Par. Vol. ij. I aqua,

li. 1. c. 2.
 & li. 3. c.
 1. 10. 4.
 li. 1. Dec.
 tit. 15. c.
 Cum venisset.
 * c. 28. re.
 fertur, de
 cõs. d. 4. c.
 Postquã.
 † c. 1. in
 pri. 10. 4.
 & de ijs
 q̄ initiã-
 tur myste-
 rijs, c. 6.
 de cõs. d.
 4. c. 89. et
 li. 1. Dec.
 tit. 15. c. 1.

* al. glo-
 riæ
 † De cõs.
 d. 4. c. 90.
 * In corp.
 art.

374
 4. d. 4. q.
 3. a. 3. &
 quol. 6. a.
 4. et 10. 3.
 lec. 1. fin.
 Hebr. 6.
 19. 3. fin.